

PARAFIA STRZELCE WIELKIE NA PRZEŁOMIE XIX I XX WIEKU

Strzelce Wielkie to obecnie wieś sołecka w wielkopolskiej gminie Piaski. Pierwsza wzmianka o niej pochodzi z roku 1310. W 1389 roku wybudowany tu został drewniany kościół. W końcu XV wieku właścicielem wsi był biskup poznański Uriel Górka, który ufundował murowaną świątynię. Wzniesiono ją w latach 1487-1490. Od końca XVII wieku do początku XIX wieku wieś pozostawała w rękach rodziny Koszutskich. W 1820 roku jako właściciel występuje Hiacynt Zakrzewski. Prawdopodobnie w 1853 roku dziedzicem majątku został Franciszek Żółtowski z Niechanowa, a po nim Marcei Żółtowski z Godurowa. Pod koniec XVII wieku kościół odrestaurował ówczesny właściciel majątku Piotr Koszutski. Patronem kościoła został św. Marcin, biskup żyjący w IV stuleciu.

W wieku XIX miejscowość należała do większych wsi w ówczesnym powiecie krobskim, w rejencji poznańskiej. W 1899 roku liczba dusz w parafii dochodziła do 7000, w tym przyjmujących regularnie komunię świętą było ponad 4000. Do pierwszej komunii przygotowywało się 150 dzieci, udzielono 238 chrztów i 57 ślubów, odnotowano 132 pogrzeby. Parafia administrowała sporym majątkiem kościelnym i beneficjalnym. Należała do dekanatu śremskiego. Funkcję dziekana pełnił ksiądz kanonik Jakub Krygier (urodził się 3 grudnia 1822 roku w Posługowie koło Wągrowca, święcenia kapłańskie otrzymał w 1852 roku, w latach 1852-1855 był wikariuszem w parafii Strzelce Wielkie, zaś w latach 1855-1904 pełnił funkcję proboszcza w Siemowie, przez 32 lata sprawował urząd dziekana dekanatu śremskiego, zmarł w Marysinie w Piaskach 22 lipca 1904 roku, pochowany został w Siemowie).

Na przełomie XIX i XX stulecia parafia w Strzelcach Wielkich skupiała 36 miejscowości: Strzelce Wielkie, Strzelce Małe, Podrzecze, Grabonóg, Bodzewo, Lipie, Szelejewo, Zalesie, Dąbrówka, Drogoszewo, Michałowo, Godurowo, Koszkowo, Grodnica, Smogorzewo, Aleksandrowo, Talary, Tanecznicza, Józefów, Stefanów, Anteczków, Wygoda, Ługi, Łódź, Hiacentowo, Bielawy, Osowiec, Łagowiec, folwark koło Godurowa, Lafajetowo, Leciejewo, Musiałowo, Dudowo, Krajewski Bór, Piaski (wówczas miasto), Zabornia, Marysin. Obecnie niektóre miejscowości już nie istnieją – na przykład Krajewski Bór, Hiacentowo, Musiałowo, Łagowiec, Dudowo. Ustalono, że Krajewski Bór był siedliskiem położonym między Podrzeczem a Grabo-

nogiem, Dudowo włączone zostało do Taneczniczy, Hiacentowem natomiast było dawne leśnictwo zlokalizowane między Smogorzewem a Talarami. Położenia Musiałowa oraz Łagowca nie udało się dotąd zlokalizować.

6 grudnia 1898 roku zmarł proboszcz parafii wielkostrzeleckiej ksiądz Michał Wiśniewski. Kapłan ten urodził się 6 września 1849 roku w Błociszewie, powiat śremski. Święcenia otrzymał w 1873 roku, w latach 1873-1882 był kapłanem i wikariuszem w kościele w Dębnie, następnie w Łobżenicy i Kospaszewie. Do parafii w Strzelcach Wielkich przybył w 1882 roku, gdzie do 1886 roku był wikariuszem, a następnie, aż do śmierci proboszczem. Pochowany został na cmentarzu przykościelnym w Strzelcach Wielkich.

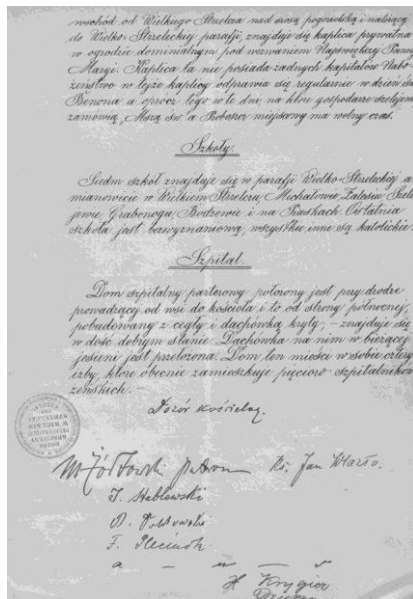
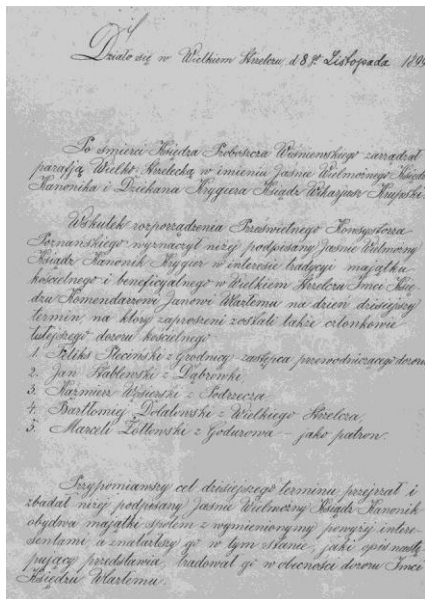
Po śmierci księdza Michała Wiśniewskiego parafią wielkostrzelecką, w imieniu księdza kanonika Jakuba Krygiera – dziekana dekanatu śremskiego, zarządzał wikariusz ksiądz Oskar Krupski, urodzony w 1873 roku w Łęgowie koło Wągrowca. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1897 roku. W parafii Strzelce Wielkie był wikariuszem od 1897 roku do 1899 roku, następnie pełnił posługę kapłańską w Raszkowie, Lwówku, Grodzisku Wielkopolskim, Bninie, Wielkich Łękach i Gąsawie. Zmarł w Poznaniu 21 czerwca 1935 roku.

8 listopada 1899 roku na podstawie rozporządzenia konsystorza poznańskiego ksiądz Jan Chryzostom Wlazło przejął od księdza kanonika Jakuba Krygiera zarząd nad majątkiem kościelnym parafii Strzelce Wielkie. Nowy administrator, a następnie proboszcz, urodził się 26 stycznia 1852 roku w Ostrowie Wielkopolskim. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1889 roku. Pierwszą posługę pełnił w Zbąszyniu jako wikariusz, następnie pracował w Gnieźnie, Wągrowcu i Kunowie. W 1899 roku został administratorem, a następnie proboszczem parafii w Strzelcach Wielkich, gdzie zmarł 17 sierpnia 1920 roku. Pochowano go na przykościelnym cmentarzu.

Do udziału w przekazaniu majątku księdzu Wlazłu zaproszono członków dozoru kościelnego: Feliksa Plecińskiego z Grodnicy – zastępcę przewodniczącego dozoru, Jana Stablewskiego z Dąbrówki, Kazimierza Węsierskiego z Podrzecza, Bartłomieja Dolatowskiego ze Strzelec Wielkich i Marcelego Żółtowskiego z Godurowa – jako patrona. Ksiądz Jan Wlazło po przejęciu majątku został przewodniczącym dozoru kościelnego, a jego liczebność zwiększyła się do 6 osób.

Szczegółową charakterystykę zasobów majątkowych parafii oraz plebanii zawiera dokument przekazania ich w zarząd nowemu administratorowi. Liczy 19 stron rękopisu. Podpisany został przez wszystkich uczestników postępowania.

Przedmiotem przekazania były: kościół jako obiekt sakralny, działalność duszpasterska parafii, sprzęty i ruchomości kościelne, stan ekonomiczny parafii. Protokół przekazania majątku z 1899 roku charakteryzuje poszczególne składniki majątku. Poniżej informacje na ten temat.

Pierwsza i ostatnia strona protokołu

Kościół katolicki jako obiekt sakralny

Świątynia leży z prawej strony drogi, która prowadzi z Gostynia przez Piaski do Pogorzeli. Jest w całości murowana i pokryta dachówką, a wieża tylko blachą cynkową. Wieża pobudowana została z zachodniej strony kościoła w 1862 roku nakładem ówczesnego kolatora hrabiego Franciszka Żółtowskiego. Nad wielkim ołtarzem znajduje się wieżyczka zaopatrzona sygnaturką. W protokole umieszczono zastrzeżenie, iż nie ustalono daty erekcji kościoła ani daty jego konsekracji. Jednakże konsekrację tę uznano za pewnik, z uwagi na odbywającą się rocznie uroczystość poświęcenia kościoła, przypadającą na pierwszą niedzielę po uroczystości świętego Marcina Biskupa.

Kościół składał się z czterech części: nawy głównej zbudowanej w formie prostokąta, wieży dobudowanej od strony zachodniej, dwóch przybudówek znajdujących się po stronie północnej kościoła, z których w pierwszej mieściła się zakrystia. W dokumencie wyraźnie zapisano, iż jak na potrzeby parafii liczącej 7 tysięcy dusz kościół ten jest stanowczo zbyt mały i powinien być koniecznie powiększony. Na jego rozbudowę zgadza się władza kościelna, a także patron Marcełi Żółtowski z Godurowa, jak i cała parafia. Nade wszystko jednak świątynia wymagała pilnej naprawy dachu.

Od strony południowej, między kościołem a murem go okalającym, stała drewniana dzwonnica, w której zamontowano 3 dzwony. Do chwili spisania interesującego nas dokumentu nie ustalono, ile te dzwony ważą i kto je

konsekrował. Dzwonnica była już mocno zniszczona i z trudem pełniła swoją funkcję. Uznano, iż należy ją wyremontować i przeznaczyć na kostnicę, natomiast dzwony umieścić w wieży kościelnej, aby wierni mogli lepiej je słyszeć, gdy wzywają na modlitwę.

Kościół i cmentarz grzebalny, leżący po stronie zachodniej kościoła, otoczone były murem przejrzystym z cegły, opartym na podstawie z ciosanego kamienia. Fragmenty muru zachowały się do dziś. Jakkolwiek cmentarz z kościołem stanowiły piękną całość, to miejsce grzebalne było już zbyt małe dla potrzeb parafii. Dozór kościoła nosił się od 1893 roku z zamiarem powiększenia cmentarza od strony północnej dwoma morgami należącymi do probostwa. W końcu 1899 roku sprawa była bardzo pilna, gdyż brakowało już miejsca do chowania kolejnych zmarłych, a także bardziej restrykcyjne stały się w tym zakresie przepisy policyjne.

Do kościoła prowadziły 3 wejścia: przez wieżę, kruchtę i zakrystię. Wszystkie miały solidne, ciężkie drzwi. Dwa okna w zakrystii obramowane były żelaznymi kratami. Wnętrze świątyni wielkostrzeleckiej robiło wówczas ponure wrażenie z powodu braku światła, co było dotkliwie dla księdza odprawiającego jutrznię w dni pochmurne, a ponadto na skutek gorączki spowodowanej w dni świąteczne przez liczniejsze nagromadzenie wiernych. W kościele było 9 większych okien, z tego 3, przy wielkim ołtarzu, miały namalowane na szkle obrazy: Pana Jezusa, Najświętszej Panny i św. Marcina – patrona, lecz zaciemniały kościół wskutek uszkodzonej wywołanych działaniem słońca.

W kościele znajdowały się 4 ołtarze:

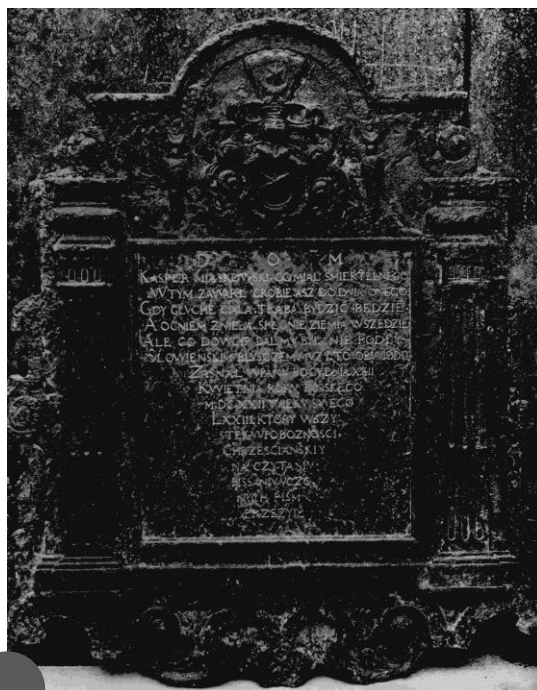
1. Wielki ołtarz zbudowany w stylu romańskim, konsekrowany 8 października 1628 roku przez Baltazara Miaskowskiego – sufragana wrocławskiego. Za ołtarzem mieścił się duży krzyż drewniany z figurą Pana Jezusa, ponad którym zawieszony był stary obraz św. Marcina. Po obu stronach ołtarza stały drewniane figury przedstawiające Najświętszą Pannę i św. Jana Apostoła.
2. Ołtarz przy ścianie północnej przedstawiał obraz Najświętszej Maryi Panny, namalowany na płótnie.
3. Ołtarz, również na ścianie północnej, z obrazem św. Jana Nepomucena, namalowanym na płótnie, w ramach z drewna.
4. Na stronie południowej ołtarz św. Anny, ufundowany przez biskupa poznańskiego Uriela Górkę 19 stycznia 1490 roku. Nad obrazem św. Anny, mieszczącym się w ołtarzu, znajdowała się płaskorzeźba w formie obrazu przedstawiającego św. Annę trzymającą na ręku Najświętszą Pannę jako dziecię.

Kościół nie posiadał kaplic. W podziemiach chowani byli dawni kolatorowie.

Świątynia miała wszystkie przedmioty niezbędne do funkcjonowania. Były to: murowana chrzcielnica usytuowana przy ołtarzu św. Anny, zaopa-

trzona w miedziany kociołek z drewnianą nakrywą; ambona ustawiona przy ścianie północnej; chór przylegający do wieży, opierający się na filarach (znajdowała się tam licha harmonia, gdyż kościół nie posiadał organów, a ich brak był odczuwalny, zaś zakup planowano dopiero po poszerzeniu kościoła); 7 konfesjonałów w dość dobrym stanie; 18 ławek, z czego 7 stało przy wielkim ołtarzu; wywyższenie zbudowane na dni uroczyste, po stronie epistoły to jest po prawej stronie ołtarza; baldachim; murowana zakrystia znajdująca się po stronie północnej, składająca się z dwóch części: z przedsionka i właściwej zakrystii. W obydwu częściach stały szafy na kościelne sprzęty.

W kościele znajdowała się też tablica pamiątkowa Kaspra Miaskowskiego, pochodzącego ze Smogorzewa poety okresu renesansu, pochowanego w świątyni. Przodkowie twórcy zaliczani byli do dobrodziejów tutejszej parafii. Drugi pomnik, znajdujący się w ścianie południowej przy chrzcielnicy, zrobiony był ze śląskiego popielatego marmuru. Ponadto na przodzie chóru wisiał ośmiokątny obraz w drewnianej ramie, przedstawiający niewiastę w staroświeckim stroju. Obraz ten opatrzony został napisem łacińskim na białej blasze. Poza tym w ścianie, w pobliżu wielkiego ołtarza, po stronie epistoły, istniała marmurowa tablica, za którą pochowane zostało serce Marcina Węsierskiego, dawniejszego dziedzica Podrzecza i Gostynia.

Tablica pamiątkowa Kaspra Miaskowskiego w kościele w Strzelcach Wielkich

Kościół posiadał pieczęcie urzędowe: parafialne i dozoru kościelnego. Świątynia ubezpieczona była w towarzystwie prowincjonalnym na 37000 marek.

Działalność duszpasterska parafii

Prawo patronatu należało do każdego dziedzica Strzelec Wielkich, w 1899 roku do hrabiego Marcelego Żółtowskiego z Godurowa. Odpusty w parafii odbywały się trzy, ku czci: św. Marcina, w rocznicę poświęcenia kościoła – w pierwszą niedzielę po św. Marcynie, św. Anny – w pierwszą niedzielę po św. Annie. Kościół posiadał dwie relikwie: św. Marcina i św. Kunegundy. Odnawianie Najświętszego Sakramentu następowało z reguły co dwa tygodnie, a najpóźniej co miesiąc. Słuchanie spowiedzi zaczynało się rano między godz. 5.00 a 6.00, w zależności od potrzeby. Jutrznia odbywała się o godz. 7.00. Następnie aż do godz. 10.30 śpiewano godzinki, po czym miała miejsce aspersion, czyli akt pokuty polegający na pokropieniu przez celebransę wodą, dalej procesja, kazanie, suma i Anioł Pański. Po południu odprawiane były nieszpory; zimą o godz. 14.00, a latem godzinę później. W parafii działały czynnie: Zakon III św. Franciszka, Bractwo św. Anny, Bractwo Wstrzemięźliwości, Arcybractwo Matek Chrześcijańskich, Żywy Różaniec.

Na terenie parafii, w miejscowości Szelejewo, znajdowała się prywatna kaplica. Nabożeństwo w niej było odprawiane regularnie w dzień św. Beona, a oprócz tego w te dni, na które gospodarze szelejewscy zamówili msze święte, a proboszcz miał wolny czas. Dokument ten nie zawiera żadnej wzmianki o kaplicy w Zalesiu. Z innych zapisów oraz z opowiadań mieszkańców wioski wynika, że taka również istniała.

Na tym terenie działało wówczas 7 szkół, w tym 6 katolickich: w Strzelcach Wielkich, Michałowie, Zalesiu, Szelejewie, Grabonogu i Bodzowie oraz jedna bezwyznaniowa w Piaskach. Pod auspicjami parafii funkcjonował też szpital w Strzelcach Wielkich. Budynek usytuowany był przy drodze prowadzącej od wsi do kościoła. Dom ten mieścił w sobie 4 izby.

Sprzęty i ruchomości kościelne

Z interesującego nas dokumentu wynika, że złota w parafii nie było. Ze srebra wykonane zaś zostały: dwie monstrancje częściowo pozłacane, z których tylko jedna była używana, 3 wyzłacane kielichy z patentami, jedna wewnątrz wyzłacana pushka, 2 krzyże w zakrystii, 24 pozłacane lichtarze. Lichtarze te przynależały do ołtarzy i różnych instytucji: 12 sztuk do wielkiego ołtarza, 6 sztuk do ołtarza Matki Boskiej, a 6 do Bractwa św. Anny, przy czym te ostatnie używane były do ubrania katafalku. Z mosiądzu zrobiono:

lampierz o 6 świecznikach, 6 lichtarzy przy ołtarzu św. Anny, sygnarek przy zakrystii, 2 lichtarze zazwyczaj używane na wielkim ołtarzu, 2 dzwonki akordowe do mszy św., duży krzyż nad wielkim ołtarzem, dzwonek z workiem do ofiar, kropielnicę w zakrystii z figurą Pana Jezusa, trzy tacki i lawaterz z tacką. Odnotowano też miedziany trybularz (kadzielnica), łódkę, kociołek do święconej wody oraz 6 lichtarzy cynowych przy ołtarzu św. Jana, 3 naczynia do olejów świętych, krzyż na ołtarzu św. Anny, krzyż na ołtarzu Matki Boskiej, krzyż na ołtarzu św. Jana, stary relikwiarz, a także 3 inne cynowe krzyże: 2 do użytku przy procesji, a trzeci znajdujący się pod chórem, wizerunek Pana Jezusa w zakrystii.

Na wyposażeniu kościoła znajdowało się też 6 żelaznych kluczy i mały krzyżyk wykonany z tego metalu, 3 pary ampułek szklanych, 26 wazoników do kwiatów, lustro wiszące w zakrystii, 2 latarnie używane podczas procesji, obraz za szkłem – do noszenia 12 kanonów. Z drewna wykonane były: krzyż w kruchcie, stare krzesło, 3 ławeczki, 2 skrzynie do świec, 2 komody z szufladami, 2 szafy do ornatów, katafalk, szafa do kielichów i innych sprzętów, klęcznik, kropielnica, 3 pary schodków, cyborium na Wielki Czwartek, skarbona do składania ofiar, 2 berła dla marszałków.

Spośród przedmiotów służących do celów liturgicznych, czyli aparatów kościelnych, jak wówczas je określano, w dokumencie wymieniono: figurę *Resurrectionis*, tablicę renowacji Najświętszego Sakramentu, dwa obrazy do noszenia, 8 chorągwi, 2 czarne poduszki na ołtarz, 2 pulpity, 14 stacji Męki Pańskiej z 14 lichtarzami oraz obrazy: św. Rozalii, św. Wawrzyńca i św. Franciszka. Odnotowano też 15 ornatów: 5 białych, 3 czarne, 4 czerwone, 1 fioletowy i 2 zielone, kapy: 3 białe, 2 czarne, 2 fioletowe i 1 czerwona, stuły: 8 fioletowych, 4 białe i 2 do chrztu, 8 alb, 16 komży, 12 komży dla chłopców, 9 humerałów (humerał – podłużna chusta będąca elementem stroju liturgicznego, okrywająca szyję i ramiona), 14 korporałów. Korporał to w liturgii Kościoła katolickiego kwadratowy obrus o wymiarach 50 x 50 cm, element bielizny kielichowej, najczęściej rozkładany poczwórnie, na jego środku powinien znajdować się naszyty krzyż. W czasie celebracji mszy świętej ustawiane są na nim: kielich, patena oraz cyborium. Oprócz tego wymienia się 22 puryfikaterze (puryfikaterz – element tzw. bielizny kielichowej: niewielkich rozmiarów kawałek białego materiału, mały ręczniczek około 40 cm długości i 25 cm szerokości, służący do czyszczenia naczyń liturgicznych), 5 ręczników wielkich, 12 małych ręczników, 19 obudów na ołtarze, 20 palek (palka jest kwadratowym, usztywnionym materiałem służącym do przykrywania kielicha podczas mszy świętej), 2 vela (velum, welon – nakrycie na kielich w kształcie prostokątnego i ozdobionego kawałka materiału w kolorze dnia), 4 czarne, bardzo liche, zasłony do zaciemnienia okien w Wielki Piątek i 3 na ambonę.

Inne utensylia to: 3 kobierce, antepedium (bogato zdobione zakrycie lub zasłona mensy ołtarza chrześcijańskiego), 9 pasków, 2 bursy (ozdobne, sztywne torebki z tkaniny, w których kapłani noszą Najświętszy Sakrament, na przykład do chorych), 4 mszały, 4 okrycia na ołtarze, torebka skórzana do chowania bursy, 2 rytuały (księgi liturgiczne zawierające teksty i wskazówki, jak kapłan powinien sprawować poszczególne sakramenty i sakramentalia, jakie odmawiać modlitwy podczas procesji i błogosławieństw), kancyonał (zawierający modlitwy i pieśni na potrzebę w kościele, w domu i przy pogrzebach), książka z ewangeliami, biała zasłona i 2 przepaski dla marszałków.

Archiwum kościelne zawierało księgi metrykalne od 1721 roku do 1899 roku oraz wykaz intencji mszalnych.

Stan ekonomiczny parafii

Parafia dysponowała domem mieszkalnym proboszcza wznoszącym się z lewej strony szosy wiodącej do Pogorzeli. Był on murowany i pokryty dachówką, po częściowym remoncie, jakiego dokonano po śmierci księdza Wiśniewskiego. Mieścił 5 pokoi na dole, 2 pokoje gościnne na górze, kuchnię, spiżarnię i piwnicę. Przynależały do niego 2 budynki gospodarcze, z czego w pierwszym mieściły się: stajnia, obora, chlewy dla trzody, kurniki i spichlerz, w drugim zaś stodoła. Do niej przylegały chlewiki i wozownia. Oba budynki były murowane i pokryte dachówką, ubezpieczone od ognia na 12000 marek i 4500 marek.

Na terenie parafii znajdował się też dom wikariusza usytuowany z południowej strony kościoła, frontem ku drodze wielkostrzeleckiej, oddzielony od świątyni murem cmentarnym. Mieściły się w nim 4 pokoiki i kuchenka. Dom był murowany, pokryty dachówką i ubezpieczony na 3000 marek. Za nim znajdowały się ogród i chlewiki.

Ponadto oddzielny budynek miał organista i komornicy proboszczowscy. Dom ich stał naprzeciw bramy kościelnej. Wzniesiony był w reglówkę, kryty papą, mieścił 4 izby z komorą. Ubezpieczono go na 1500 marek.

Ciężar utrzymania zabudowań w dwóch trzecich spoczywał na kolatorze, a w pozostałej części na parafianach. Składkę na ubezpieczenie od ognia wszystkich budynków opłacało się z kasy kościelnej.

Grunty proboszczowskie o powierzchni 67 hektarów i 79 arów usytuowane były między budynkami proboszczowskimi a lasem godurowskim, przecięte linią kolejową i szosą. W 1899 roku użytkował je dzierżawca z Lipia, najpierw w oparciu o umowę ustną, która docelowo miała być spisana u notariusza, po czym przesłana do zatwierdzenia przez konsystorz. Ponadto proboszcz otrzymał fundusz powstały przez zapłacenie za inwentarz żywy w kwocie 582,5 marek.

Do majątku proboszczowskiego należały wreszcie kapitały, w skład których wchodziły: hipoteki, listy zastawne poznańskie, listy rentowe, książeczki oszczędnościowe kas średzkiej i gostyńskiej na łączną kwotę 89500 marek, z których należne procenty wynosiły 3600 marek oraz inne fundusze – na organy, na cmentarz, szpitalny, na budowę kościoła, kaucja dzierżawy, legaty szpitalne – na łączną wartość 1000 marek.

Na przełomie XIX i XX wieku w parafii Strzelce Wielkie bardzo istotny problem wymagający niezwłocznego rozwiązania stanowiła niewystarczająca ilość miejsca dla wiernych w kościele. Kolator parafii Marcelego Żółtowski informował o tej sytuacji biskupów i proponował podział parafii na dwie części. Wykorzystując okoliczność, że w Szelejewie i Zalesiu znajdowały się murowane kaplice, w jednej z tych wsi zamierzał stworzyć drugą parafię skupiającą okoliczne wsie. Rozwiązanie takie sprzyjałoby wiernym, którzy mieliby krótszą drogę do kościoła, a dzieci bliżej na naukę religii.

Propozycja ta nie znalazła jednak akceptacji kurii biskupiej, została natomiast podjęta decyzja o rozbudowie kościoła. Z uwagi na to, że kościół znajdował się na gruntach należących do Marcelego Żółtowskiego, na nim jako patronie spoczął obowiązek sfinansowania w dwóch trzecich kosztów rozbudowy – 600 tysięcy marek. Pozostałą część wydatków pokryła parafia.

Rozbudowa trwała 3 lata. Nowy kościół został dobudowany za pierwotnym wielkim ołtarzem. Stanowił szeroką, znacznie wyższą nawę zakończoną głęboką absydą z głównym ołtarzem. Po prawej stronie zbudowano nową zakrystię, po lewej łożę dla kolatorów. Nowa część kościoła, znacznie większa od starej, posiada dwie kruchty wejściowe z boków. Uroczystego poświęcenia dokonał w 1904 roku biskup Edward Likowski. W listopadzie tegoż roku arcybiskup poznański i gnieźnieński Florian Stablewski skierował do proboszcza parafii w Strzelcach Wielkich Jana Wlazły list gratulacyjny i przesłał błogosławieństwo z okazji poświęcenia nowego Domu Bożego.

Staraniem proboszcza naprzeciw kościoła zbudowano Dom Katolicki, z wielką salą zebrań i dwoma mieszkaniami dla wikarych. Ostatnim etapem rozbudowy było postawienie bram i ogrodzenia między drogą a kościołem.

Kasa i fundusze kościoła wielostrzeleckiego

Na podstawie etatu (dokumentu zawierającego wszelkie dochody i wydatki w ciągu roku -- stałe i niestałe), sięgającego aż do 31 grudnia 1900 roku, wiadomo, że roczny dochód kasy kościelnej wynosił przeciętnie 549 marek. Na wpływy do kasy kościelnej składały się: fundusz cmentarny – 11,49 marek, fundusz na organy – 137,89 marek, fundusz z bieżących akcydensów (ofiar za czynności duchowe), dochód od chrztów – 35 fenigów od każdego udzielonego, 10% od legatów mszalnych – 45,36 marek, dochód za

udzielenie pozwolenia na sprzedaż bułek przed kościołem – 3 marki miesięcznie.

Rendantem (skarbnikiem) kasy kościelnej był nauczyciel z Zalesia – Amandus Schach. W chwili sporządzania protokołu nie zostały złożone rachunki kasy kościelnej, stąd nie było możliwe ustalenie wydatków ani sporządzenie remanentu.

Bibliografia

Leksykon miejscowości Gminy Piaski, oprac. Stefan Jankowiak „Gazeta Gostyńska” 1996, nr 1.

Majątki Wielkopolski, t. 1, Powiat gostyński, Szreniawa 1997.

Protokół przekazania parafii w Strzelcach Wielkich w administrowanie ks. Janowi Wlazło z dnia 8 listopada 1899 roku, zbiory Muzeum w Gostyniu.

Stachowski Władysław, *Materiały do dziejów wsi powiatu gostyńskiego*, mps zbiory Muzeum w Gostyniu.

„Związek Rodu Żółtowskich” 2003, nr 34-35.